

Gør din brændeovn til miljøhelt

En varm og hyggelig stund foran brændeovnen kan både være med god eller dårlig samvittighed. Alt efter hvordan du fyrer i ovnen, kan du nemlig være enten miljøsvin eller miljøhelt.

Af journalist Niels C. Svanborg
Illustration: Kenneth Johansen, W+W

På en frostklar aften i et dansk villakvarter er det tydeligt både at se og lugte, at danskerne elsker deres mere end 500.000 brændeovne. Den hvide røg stiger op fra næsten hver en skorsten og lugten af røg ligger tykt henover kvarteret. Men selvom brændeovne de senere år er blevet skældt voldsomt ud for at forurene, er der ingen grund til at have dårlig samvittighed, når man sætter tændstikken til og tænder op i ovnen. Brændeovne kan nemlig blive et vigtigt redskab i arbejdet på at udbrede den vedvarende energi og reducere CO₂ udledningen.

CO₂-neutral opvarming

"Brænde er CO₂-neutralt og kan derfor med fordel erstatte kul, olie og naturgas. Hver ny brændeovn, der bliver taget i brug, vil spare os for fem tons CO₂-udledning om året. Derudover vil en mere effektiv udnyttelse af brændeovnen hos dem, der allerede har en brændeovn, kunne hjælpe betragteligt i CO₂-regnskabet," siger seniorforsker, dr. agro., Niels Heding fra Københavns Universitet.

Han forklarer, at brændet er CO₂ neutralt, fordi træet

optager CO₂ fra atmosfæren, mens det vokser. Når træet så senere fældes og bliver brugt som brænde i en brændeovn, bliver den samme mængde CO₂ frigivet til atmosfæren.

Undgå partikelforurening

Men skal din samvittighed være helt ren, mens du sidder i skæret fra de knitrende flammer, skal du fyre korrekt. Brændeovne er nemlig den helt store synder, når det handler om partikelforurening. Halvdelen af de partikler, vi udleder herhjemme, menes at stamme fra træfyrede brændeovne og kedler. Årsagen er, at danskerne ikke altid forstår at fyre, så også miljøet og naboerne hygger sig. En enkelt brændeovnejer kan gøre livet surt for naboerne.

"Det er de mest utrolig ting, folk kan finde på at fyre med. Det er malet og trykimprægneret træ, men det kan også være affald, som mælkekartoner og sågar bleer. Det er simpelthen noget svineri," siger Peter Jessen Hansen, som er administrerende direktør for Morsø Jernstøberi og formand for de danske brændeovnsproducenters

Sådan fyrer du korrekt

1. Lad et askelag på et par centimeter ligge i ovnen, inden du tænder op. Det isolerer og giver høj forbrænding.
2. Brug aldrig affald som reklamer, aviser og pap
3. Brug altid rent og tørt træ
4. Tænd op med pindebrænde, optændingsblokke eller lidt avispapir og tilfør luft, så ilden får godt fat.
5. Skru ned for luften, når flammerne bliver blålige
6. Fyr lidt ad gangen, så ilden har fat i brændet og temperaturen bliver høj
7. Skru op for luften, når du lægger brænde på. Skru først ned, når flammerne bliver blålige
8. Gå ud og tjek røgen fra din skorsten. Er den næsten usynlig gør du det rigtigt, men er der meget farvet og ildeluftende røg, gør du det forkert.

Kilde: Groentansvar.dk/Morsø Jernstøberi

organisation. Han opfordrer til at gå mere målrettet efter synderne.

”Det er et fåtal, der ikke kan finde ud af det. Men vi skal have fat i de brodne kar. Derfor vil jeg foreslå, at skorstensfejerne indberetter det til kommunen, hvis de opdager, at nogle bliver ved med at fyre forkert. Så må kommunen jo undersøge det og om nødvendigt lukke skorstenen,” siger Peter Jessen Hansen, der også opfordrer naboerne imellem til at tage en snak om problemerne.

”Hvis en nabo spiller høj rockmusik klokken tre om natten, så vil man nok klage, men der er en berøringsangst i forhold til at blive generet af røg fra brændeovne. Det må høre op,” siger Peter Jessen Hansen.

Svanemærket brændeovn

Det behøver da heller ikke være svært at fyre, så både miljøet og naboerne er tilfredse. Grundlæggende handler det om at tænde rigtig op og fyre udelukkende med tørt træ. Og røgen afslører om du er på rette spor. Den skal være næsten usynlig. Det er dog også vigtigt, at ovnen lever op til de nye krav til, hvor mange sundheds-

Brændeovnsnygge. Det er hyggeligt og ”klimavenligt” med en brændeovn. Men fyrer man ikke rigtigt kan det være en stor miljøbelastning. Flere politikere foreslår nu, at det skal være lovpligtigt med et partikelfilter til brændeovne.

skadelige sodpartikler en nyopsat brændeovn må sende ud gennem skorstenen. Kravene trådte i kraft den 1. januar og gælder både for nye ovne og for brugtmarkedet. Det vil sige, at du ikke længere kan købe og opstille en brugt ovn, med mindre du kan fremskaffe en gyldig prøvningsattest, som viser, at bekendtgørelsens krav er overholdt. Hvis du vil være helt sikker på, at din brændeovn lever op til de højeste miljøstandarder, kan du vælge en svanemærket ovn.